

Nr 673.

Av herr Engkvist m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 220, angående studiehjälperksamheten vid de allmänna läroverken m. fl. läroanstalter.

Det förslag till förändringar av den statliga studiehjälpens organisation och omfattning, som föreslås i Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen nr 220, innebär på flera punkter en förenkling och förbättring av nu rådande förhållanden. Samtidigt medför dock propositionen en del missförhållanden och orättvisor, som det framstår som angeläget att få justerade.

I första hand gäller detta den sämre ställning i stipendiehänseende, som eleverna vid folkhögskolor, vissa yrkesskolor, lantbrukets skolor m. fl. får i jämförelse med eleverna vid läroverken. Studiebidragen till inackordering föreslås för de förra grupperna begränsade till 30 respektive 50 kronor per månad, medan läroverkseleverna skulle komma i åtnjutande av 30 respektive 60 kronor. Den motivering som anföres för denna uppdelning av elevkategorierna, nämligen att folkhögskoleelevers och likställdas studietid i regel är kortvarigare, är icke hållbar. Såsom anförts i flera remissyttrandena till studielånenämndens betänkande är det nämligen icke möjligt att i förväg bestämma hur lång den studietid blir, till vilken en folkhögskolekurs utgör inledning. En fullständig likställighet mellan de skilda grupperna framstår som ett enkelt rättvisekrav.

Vidare torde det icke av studielånenämndens betänkande vara styrkt, att borttagandet av stipendiemöjligheterna för elever vid tekniska fackskolor, handelsgymnasiernas ettåriga kurser och övriga tekniska fackutbildningsanstalter skulle vara motiverat. Studielånen som enda stödform är icke rättvis. Detta skulle innebära en försämring för denna grupp i jämförelse med rådande förhållanden. Studiehjälp utan återbetalningsskyldighet bör även för dessa grupper vara tillgänglig. Detsamma gäller för elever vid aftonkurser vid av staten understödda läroanstalter. Den enighet, som råder om vikten av en förbättrad yrkesutbildning synes oss böra leda till ett generösare studiehjälpssystem för dessa kategorier, än det som föreslås i propositionen, som på dessa punkter i stället valt en snävare linje än den redan nu rådande.

Slutligen kan icke ens den föreslagna höjningen av studielånens högsta belopp till 3 000 kr. per år anses motsvara de krav, som kan ställas på en tillräcklig studiehjälp. Det sjunkande penningvärdet har ytterligare accentuerat behovet av att en höjning av summan till 4 000 kr. per år kommer till

stånd, så att det kan bli möjligt att klara studietidens kostnader utan komplettering med andra låneformer.

Då den studiehjälp som nu beslutas troligen kommer att bli bestämmande på detta område för avsevärd tid framåt, är det så mycket angelägnare att den får en sådan utformning att den verkligen främjar en utjämning mellan olika kategorier av studerande och olika utbildningsvägar. Med hänvisning till ovanstående får vi därför föreslå,

att stipendierna för folkhögskolestuderande och övriga som i propositionen hänförs till grupp 2 blir lika stora som till de läroverksstuderande;

att stipendiemöjligheterna kvarstår för eleverna vid de tekniska läroanstalterna, handelsgymnasierna och liknande samt vid de kvällskurser som ovan nämnts och att stipendiebeloppen här anpassas i enlighet med vad som gäller för övriga grupper;

att studielånens maximibelopp höjes till 4000 kr.;

att resebidrag till elev vid folkhögskola utgår oberoende av vid vilken skola undervisningen äger rum.

Stockholm den 16 oktober 1952.

Ingemar Andersson.

Thure Andersson
i Ronneby.

Gunnar Engkvist.
Gösta Netzén.